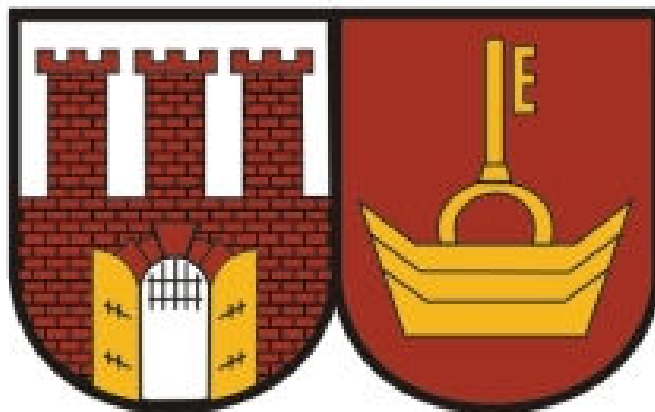

Załącznik
do uchwały nr XXXVII/ 376 /2009
Rady Miejskiej w Kórniku
z dnia 25 marca 2009r.

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BORÓWIEC

NA LATA 2009-2019

GMINA KÓRNIK

Urząd Miejski w Kórniku
Plac Niepodległości 1, 62-035 Kórnik
[www. kornik.pl](http://www.kornik.pl)

PLAN ODNOWY MIEJSCOWOŚCI POWSTAŁ W RAMACH PRAC DORADCZYCH
WIELKOPOLSKIEGO OŚRODKA KSZTAŁCENIA I STUDIÓW SAMORZĄDOWYCH

MARZEC 2009

SPIS TREŚCI

WSTĘP	4
1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BORÓWIEC	7
2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI BORÓWIEC	8
2.1. Położenie i powierzchnia	8
2.2. Ludność	9
2.3. Historia miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń mających wpływ na powstanie układu przestrzennego.....	10
2.4. Elementy charakterystyczne dla miejscowości Borówiec	11
3. INWENTARYZACJA ZASOBÓW SŁUŻĄCYCH ODNOWIE MIEJSCOWOŚCI BORÓWIEC	17
3.1. Środowisko przyrodnicze.....	17
3.1.1. Warunki klimatyczne	17
3.1.2. Wody	17
3.1.3. Świat roślinny i zwierzęcy	18
3.1.4. Surowce mineralne	18
3.1.5. Obszary chronione.....	18
3.2. Przedsiębiorstwa.....	18
3.3. Rolnictwo	19
3.4. Infrastruktura techniczna.....	19
3.4.1. Wodociągi	19
3.4.2. Kanalizacja i gospodarka ściekowa.....	19
3.4.3. Gospodarka odpadami stałymi	20
3.4.4. Gazyfikacja – zaopatrzenie w gaz.....	20
3.4.5. Energetyka – zaopatrzenie w energię elektryczną	20
3.4.6. Telefonizacja	20
3.4.7. Drogownictwo i komunikacja	21
3.4.8. Sytuacja mieszkaniowa	21
3.5. Infrastruktura społeczna	22
3.5.1. Oświata i wychowanie	22
3.5.2. Organizacje wyznaniowe	22
3.5.3. Organizacje pozarządowe	22
3.5.4. Kultura, sport.....	22
3.5.5. Ochrona zdrowia	23
3.5.6. Bezpieczeństwo publiczne	23
3.5.7. Ochrona przeciwpożarowa.....	23
3.5.8. Zabytki	23
3.5.8. Dostęp do informacji.....	25
3.6. Ocena zasobów miejscowości Borówiec	26
4. DIAGNOZA AKTUALNEJ SYTUACJI BORÓWCA – JACY JESTEŚMY?	28
5. OCENA MOCNYCH I SŁABYCH STRON MIEJSCOWOŚCI, W KTÓREJ BĘDZIE REALIZOWANA OPERACJA.....	29
6. WIZJA ROZWOJU WSI – NASZA MIEJSCOWOŚĆ ZA KILKA LAT	30
7. WIZJA STANU DOCELOWEGO – JAKI MA BYĆ BORÓWIEC ZA KILKA LAT?	31

8. OPIS PLANOWANYCH ZADAŃ INWESTYCYJNYCH I PRZEDSIĘWZIĘĆ AKTYWIZUJĄCYCH SPOŁECZNOŚĆ LOKALNĄ	32
8.1. Specyfikacja celów rozwojowych	32
8.2. Hierarchizacja przedsięwzięć Planu Odnowy Miejscowości.....	40
8.3. Opis projektu uwzględniającego finansowanie w ramach PROW.....	42
9. ZGODNOŚĆ PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BORÓWIEC ZE STRATEGIĄ ROZWOJU GMINY KÓRNIK	46
10. WDRAŻANIE PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI.....	50
11. MONITOROWANIE, OCENA, AKTUALIZACJA I KOMUNIKACJA SPOŁECZNA	51
11.1. System monitorowania Planu.....	51
11.2. Sposoby oceny Planu	51
11.3. Public Relations Planu	51
12. SPIS WYKRESÓW.....	53
13. SPIS TABEL.....	53
14. SPIS RYSUNKÓW	53

WSTĘP

Plan Odnowy Miejscowości Borówiec na lata 2009-2019 jest wieloletnim programem rozwoju wypracowanym i zaproponowanym przez mieszkańców miejscowości Borówiec, położonej w Gminie Kórnik. Dokument ten nie jest jednocześnie elementem zarządzania operacyjnego, który tak jak Budżet Gminy, musi być wykonany – nie stanowi on bezwzględnego zobowiązania Gminy. Jest to plan zamierzeń i marzeń mieszkańców wsi, proponujących kierunki rozwoju Borówca i traktować go należy jako dokument pomocniczy przy podejmowaniu decyzji przez samorząd szczebla sołeckiego oraz gminnego. Jego wykonanie zależy od wielu instytucji i zewnętrznych czynników. Pokazuje on faktyczny stan oczekiwań mieszkańców na początku roku 2009 i stanowi kontynuację wieloletniego procesu rozwoju. Wyznaczone projekty realizacyjne będą zapewne modyfikowane przez zmieniające się warunki wewnętrzne i zewnętrzne.

Plan Odnowy Miejscowości Borówiec jest również dokumentem, stanowiącym załącznik do wniosku w przypadku ubiegania się o środki strukturalne w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, działania „Odnowa i rozwój wsi”.

Beneficjentem tego działania są:

- 1) Jednostki samorządu terytorialnego
- 2) Instytucje kultury, dla których organizatorami są jednostki samorządu terytorialnego
- 3) Osoby prawne lub jednostki organizacyjne, nie posiadające osobowości prawnej, działające na podstawie przepisów o stosunku Państwa do Kościoła Katolickiego w RP, o stosunku Państwa do innych kościołów i związków wyznaniowych oraz o gwarancjach wolności sumienia i wyznania
- 4) Organizacje pozarządowe o statusie organizacji pożytku publicznego w rozumieniu ustawy z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie, której cele statutowe są zbieżne z celami działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013.

Ostatecznymi beneficjentami są mieszkańcy miejscowości, należących do gmin wiejskich, miejsko-wiejskich i miejskich w wyłączeniu miast, liczących więcej niż 5.000 mieszkańców.

Realizacja powyższego działania ma na celu:

- podniesienie standardu życia i pracy na wsi
- podniesienie atrakcyjności turystycznej
- wzrost atrakcyjności inwestycyjnej
- zaspokojenie potrzeb społecznych i kulturalnych
- rozwój tożsamości społeczności wiejskiej i zachowanie dziedzictwa kulturowego.

W ramach działania wspierane będą projekty, obejmujące przede wszystkim:

- realizację inwestycji w zakresie modernizacji i wyposażenia obiektów, pełniących funkcje kulturalne, rekreacyjne i sportowe
- odnowę obiektów zabytkowych, charakterystycznych dla tradycji budownictwa wiejskiego regionu i ich adaptacji na cele publiczne
- modernizację przestrzeni publicznej na wsi
- publiczną infrastrukturę przyczyniającą się do rozwoju funkcji turystycznych wsi oraz działania związane z promocją regionu.

Istotny element tego działania stanowi pobudzanie aktywności środowisk lokalnych i stymulowanie współpracy na rzecz rozwoju i promocji wartości, związanych z miejscową specyfiką społeczną, kulturową i przyrodniczą.

W Rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 14 lutego 2008 roku w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Odnowa i rozwój wsi” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013 jest mowa o tym, że wnioskodawca, będący gminą, dołącza do wniosku między innymi Plan Odnowy Miejscowości wraz z opisem planowanych do realizacji zadań, zawierający w szczególności:

- Charakterystykę miejscowości, w której będzie realizowana operacja
- Inwentaryzację zasobów służących odnowie miejscowości
- Ocenę mocnych i słabych stron miejscowości, w której będzie realizowana operacja
- Opis planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność lokalną w okresie, co najmniej 7 lat od dnia przyjęcia planu odnowy miejscowości, w kolejności wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju miejscowości, z podaniem szacunkowych kosztów ich realizacji.

Niniejszy Plan Odnowy Miejscowości spełnia wymagania, stawiane przez wskazane rozporządzenie. W ramach Planu opisane są zasoby miejscowości, wypracowana na forum zebrań wiejskich wizja rozwoju wsi oraz zestaw celów strategicznych wraz z proponowanymi projektami do realizacji. W ramach zestawu projektów strategicznych są także te, dla realizacji których Gmina będzie starać się o dofinansowanie z PROW. Niniejszy Plan wskazuje także zgodność proponowanych działań ze Strategią Rozwoju Gminy Kórnik.

Niniejszy plan został przygotowany z udziałem mieszkańców miejscowości. Polegał on na:

- 1) Spotkaniach mieszkańców, członków Rady Sołeckiej i radnych z okręgu Borówiec, podczas których:
  - uzupełniono i zinterpretowano dane do części raportowej planu
  - oceniono posiadane zasoby oraz przygotowano propozycję analizy SWOT
  - przygotowano propozycję wizji rozwoju miejscowości
  - sporządzono zestawienie planowanych zadań inwestycyjnych i przedsięwzięć aktywizujących społeczność, którą następnie uporządkowano w kolejności, wynikającej z przyjętych priorytetów rozwoju; dla każdego przedsięwzięcia określono zakres rzeczowy oraz zaproponowano czas i koszty realizacji.
- 2) Zebraniu mieszkańców, które odbyło się w dniu 17 marca 2009 roku. Uczestnicy spotkania zgłosili swoje uwagi, które dotyczyły zarówno szczegółowego zakresu realizacji poszczególnych zadań, jak i kolejności. Ostateczna kolejność została przegłosowana. Plan został przyjęty na końcu spotkania.

Planu Odnowy Miejscowości Borówiec został opracowany przez przy udziale konsultanta Stowarzyszenia Wielkopolski Ośrodek Kształcenia i Studiów Samorządowych w Poznaniu – Waldemara Prussa.

Koordynatorem prac ze strony Gminy Kórnik była Anna Biernacka oraz Kamila Rolnik. Istotny udział w opracowaniu dokumentu miał Sołtys Borówca Maciej Słowiński, Rada Sołecka w składzie: Dorota Buchalska, Maciej Czechowicz, Wojciech Machowiak, radny Rady Miejskiej Michał Stecki, członkowie Stowarzyszenia Przyjazny Borówiec oraz mieszkańcy

wsi, którzy partycypowali w ustalaniu strategicznych celów miejscowości oraz w specyfikacji projektów do zrealizowania.

Do ustaleń doszło między innymi w trakcie warsztatów strategicznych, które odbyły się w roku 2008 z inicjatywy Stowarzyszenia Przyjazny Borówiec: pod hasłem „Borówiec w oczach studentów – wizje rozwoju” oraz „Borówiec Twoich marzeń”.

1. OBSZAR I CZAS REALIZACJI PLANU ODNOWY MIEJSCOWOŚCI BORÓWIEC

Plan Odnowy Miejscowości opracowany został dla miejscowości Borówiec, administracyjnie przynależącej do Gminy Kórnik w powiecie poznańskim, w województwie wielkopolskim.

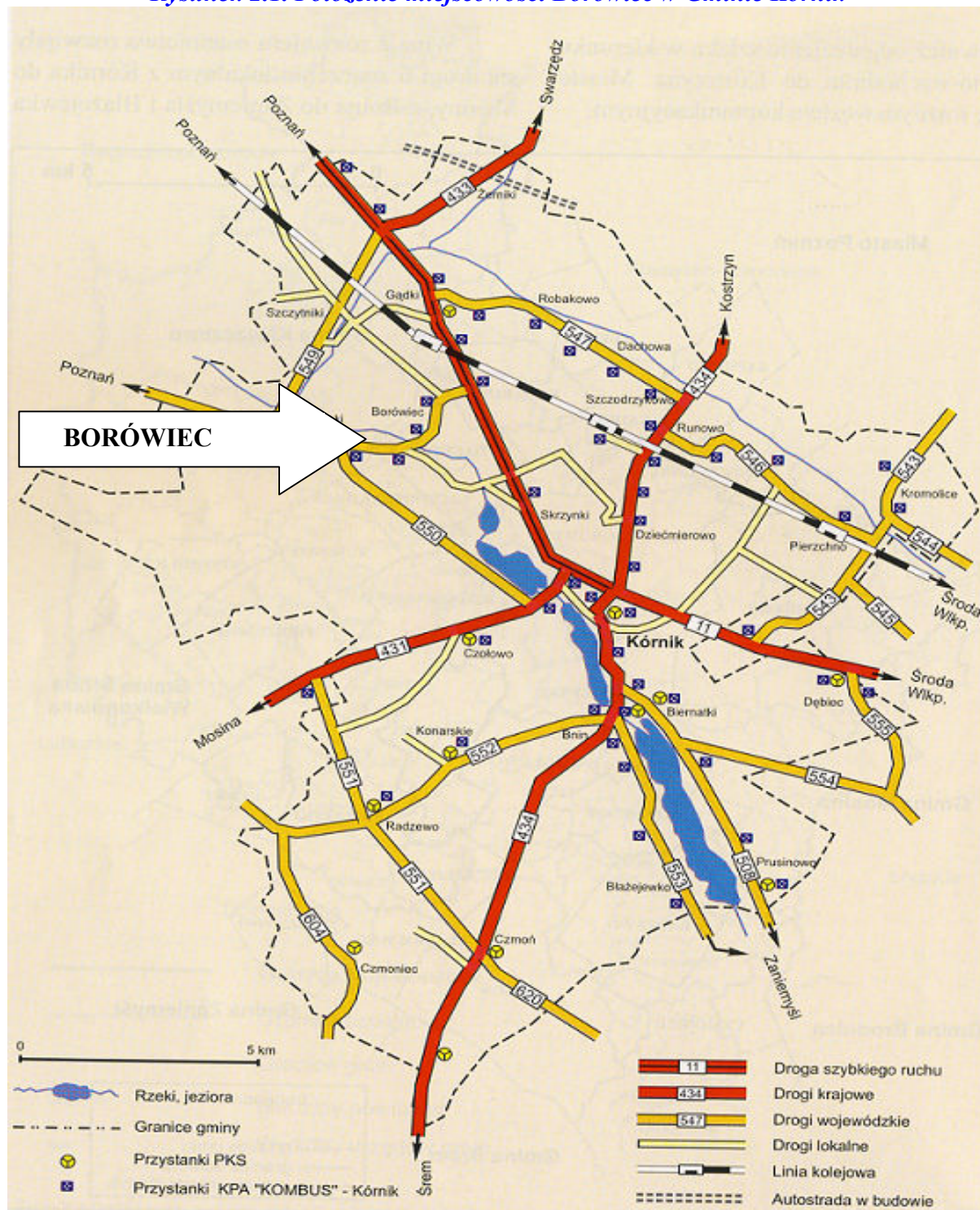
Miejscowość Borówiec jest miejscowością wiejską, zamieszkałą przez 1.686 (stan na koniec 2008 roku). Wobec tego konsultacje społeczne w pracach nad Planem odbywały się poprzez zebrania wiejskie, a ważną rolę koordynacyjną i decyzyjną odgrywała Rada Sołecka.

Plan przygotowano w związku z ubieganiem się Gminy o środki Europejskiego Funduszu Rolnego na rzecz Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013. Opracowany dokument jest wymagany przy składaniu wniosków w ramach Programu Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, Działanie: Odnowa i rozwój wsi.

2. CHARAKTERYSTYKA MIEJSCOWOŚCI BORÓWIEC

2.1. Położenie i powierzchnia

Rysunek 2.1. Położenie miejscowości Borówiec w Gminie Kórnik

Borówiec – wieś sołectwa położona w północno-zachodniej części Gminy Kórnik, w Powiecie Poznańskim, około 0,5 km na południe od krajowej drogi ekspresowej nr 11 Poznań -Bytom. Miejscowość ta oddalona jest od Urzędu Miejskiego Kórnik około 4,5 km, a od miasta

Poznania około 14 km. Przez miejscowość biegnie droga powiatowa 2461 P łącząca Borówiec z drogą ekspresową nr 11.

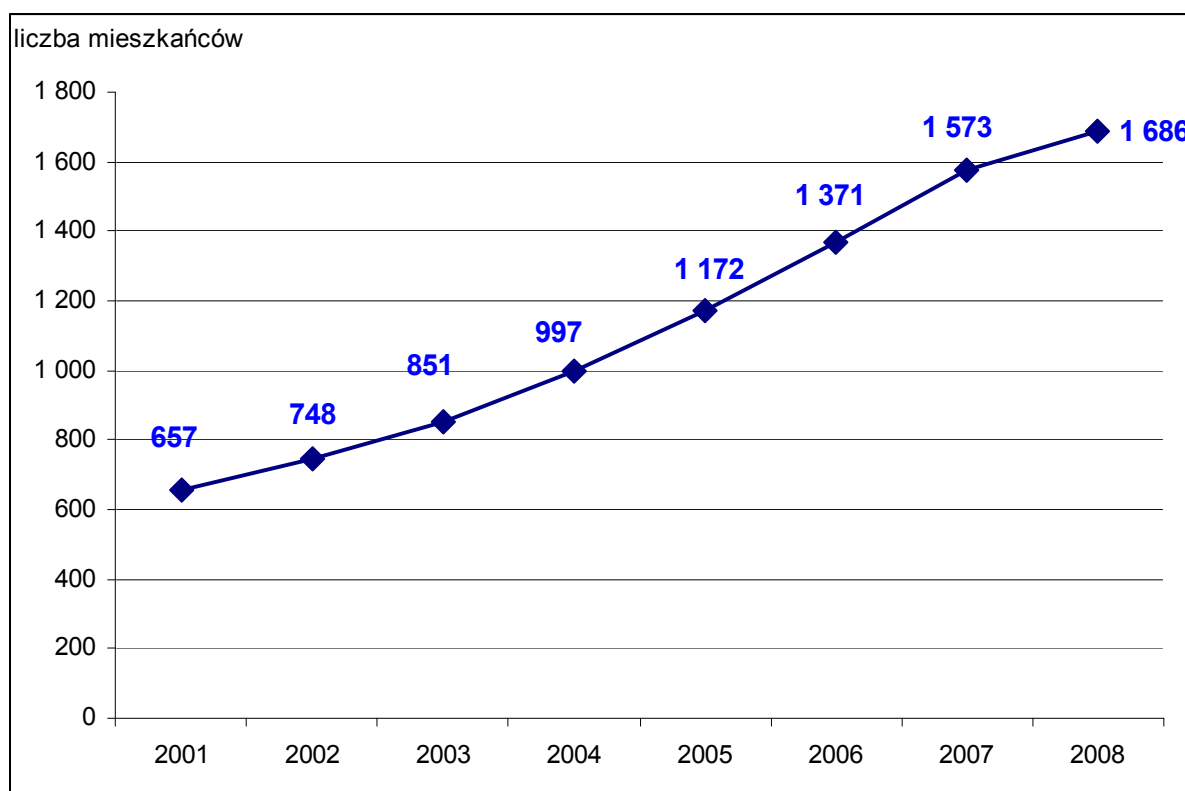
Miejscowość Borówiec zajmuje powierzchnię 1.500 ha. Tereny te to głównie (58%) tereny zalesione, a słabej klasy grunty rolne o niskiej klasie bonitacyjnej (1,37) przeznaczane są sukcesywnie pod budownictwo głównie jednorodzinne. Z typowej wsi rolniczej ziemię uprawia trzech gospodarzy.

Sołectwo Borówiec jest jednym z 24 sołectw tworzących Gminę Kórnik, administracyjnie przypisaną do powiatu poznańskiego. Położenie miejscowości w systemie osadniczym Gminy Kórnik przedstawia Rysunek 2.1

2.2. Ludność

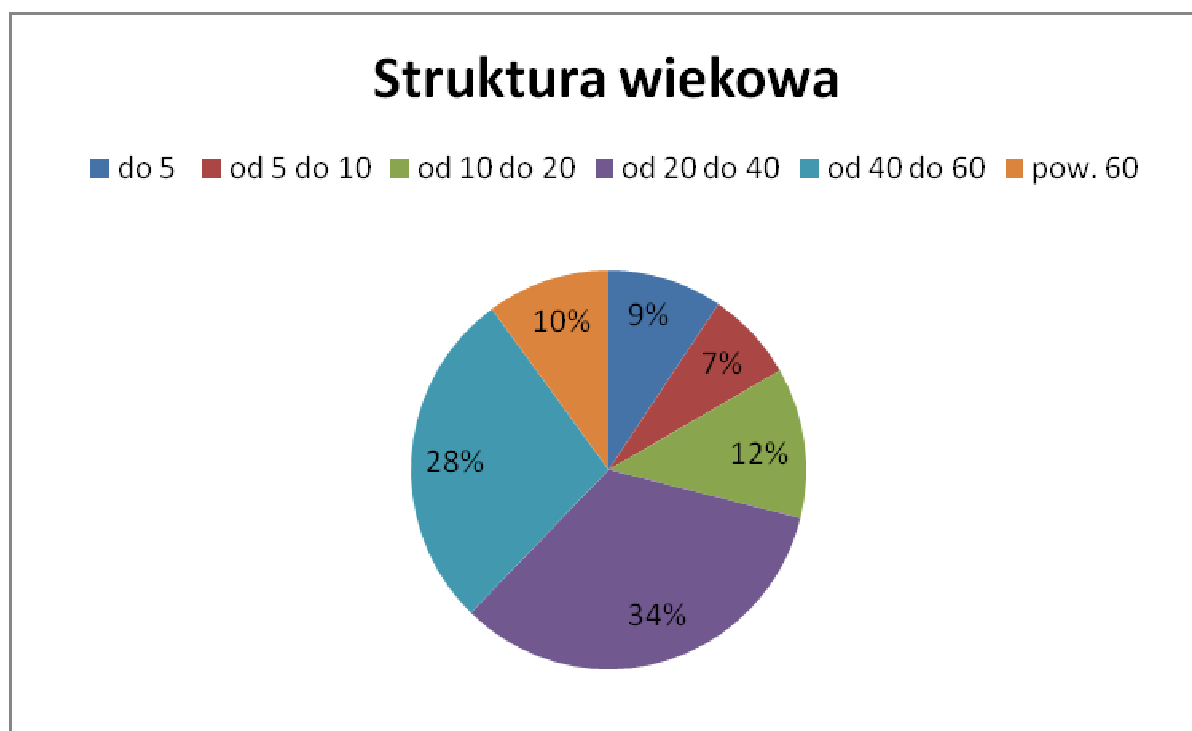
Borówiec, na koniec 2008 roku Borówiec liczył 1.686 mieszkańców. Kształtowanie się liczby mieszkańców w Borówcju w ostatnich latach przedstawia Wykres 2.1.

Wykres 2.1. Liczba ludności wsi Borówiec w latach 2001-2008

Źródło: Dane Urzędu Miejskiego w Kórniku

Struktura wiekowa przedstawiona na wykresie 2.2 wskazuje na bardzo duży udział dzieci młodzieży oraz młodych dorosłych, którzy stanowią 65% całej populacji.

Wykres 2.2. Struktura wiekowa ludności wsi Borówiec w roku 2009

2.3. Historia miejscowości ze szczególnym uwzględnieniem wydarzeń mających wpływ na powstanie układu przestrzennego

Najstarsze ślady osadnictwa z pobliskiej okolicy sięgają neolitu. Prawdopodobnie Borówiec znany już był w XIII wieku jako Borek, wówczas własność biskupa poznańskiego Jana II Nałęczca, który w 1287r. za Borek i Skrzynekę (późniejsza wieś Skrzyńki) nabył od synów komesa Jaracza Grzymały: Mrocza i Szczedrzyka (Teodoryka), kanonika poznańskiego Ostrowieczno, dział Witowa, Krerowo i Orkowo.

Powstanie współczesnego Borówca wiąże się jednak z osadnictwem olęderskim, które rozwinęło się na tym terenie w XVIII w. W 1780 r. wieś zamieszkiwało 37 gospodarzy. W tym samym czasie istniała tu szkoła, w której za zgodą właścicieli /Stefan Szoldrski mąż Teofili z Działyńskich/ mogły uczyć się dzieci osadników w ich ojczystym języku. W 2. połowie XIX w. liczba budynków we wsi wzrosła do 57, a mieszkańców do 471. Od 1801 r. wieś stanowiła własność najpierw Ksawerego Działyńskiego, a potem jego spadkobierców. Po II wojnie światowej znalazła się w obrębie gminy kórnickiej

Budynek szkoły powszechnej został najprawdopodobniej wybudowany około 1880 r., bowiem od 1881 datowane są świadectwa szkolne. Zachowany komplet niemieckich świadectw szkolnych od 1881 do 1918 r. znaleziono na strychu budynku w latach 90-tych. Budynek wybudowany z zastosowaniem form i dekoracji neogotyckich. W ostatnich latach obiekt pełnił funkcje szkoły, kaplicy a obecnie świetlicy wiejskiej. Budynek jest modernizowany.

Obok szkoły zachował się zespół budynków gospodarczych: stajnie i stodoła, zamykających od południa i zachodu podwórze.

2.4. Elementy charakterystyczne dla miejscowości Borówiec

Najważniejszym walorem miejscowości jest jej położenie. Bliskość lasów i jezior doskonały skomunikowanie z Poznaniem oraz dostępność wolnych przestrzeni zadecydowało o niezwyklej popularności i rozwoju Borówca w ostatnich latach.

Sołectwo zajmuje obszar 1500 ha. Lasy stanowią 58% powierzchni, a pola uprawne mniej niż 20%. Udział gruntów rolniczych systematycznie maleje na rzecz terenów mieszkaniowych. Pozostałością osadnictwa olenderskiego w starszej części wsi jest charakterystyczny dla rzędówek układ zabudowy. Obecnie powstają osiedla mieszkaniowe o charakterze podmiejskim („sypialnia” Poznania). Wieś Borówiec należy do miejscowości o największej dynamice przyrostu ludności w gminie. Od 2002 r. liczba mieszkańców wzrosła prawie dwukrotnie i wynosi 1527 osób (2007 r.). Niestety dynamika tego procesu sprawiła, że miejscowość rozwinęła się w sposób nie do końca zaplanowany. Pominięto ważne elementy urbanistyczne takie jak stworzenie centrum - miejsca społecznej integracji, które nadawałoby charakter miejscu, Na bazie istniejącego układu dróg (ul. Poznańska, ul. Główna i ul. Szkolna) wytworzyły się natomiast trzy autonomiczne osiedla bez wyraźnie zaznaczonych funkcji. Zanedbano także aspekty komunikacji wewnętrznej (chodniki, drogi wewnętrzne, osiedlowe, ścieżki rowerowe), których brak nie sprzyja konsolidacji społecznej miejscowości.

W ostatnich latach powstało w Borówcu kilka firm budowlanych, ekspozytura Banku Spółdzielczego w Kórniku, firmy ogrodnicze, podmioty handlowo usługowe, punkty apteczne itp. Na południowo wschodniej części wsi znajduje się jedna z trzech gminnych oczyszczalni ścieków, przy czym sam Borówiec nie jest skanalizowany.

W centralnej części miejscowości zlokalizowany jest zabytkowy budynek dawnej szkoły z charakterystycznymi budynkami gospodarczymi - wymagającymi remontu.

Po drugiej stronie drogi znajdują się pozostałości XIX wiecznego cmentarza ewangelickiego bardzo zanedbanego z ciekawym drzewostanem.

W roku 2005 r. staraniem wiernych powstał kościół parafii rzymsko-katolickiej pw. Matki Bożej Królowej Rodzin.

Las Drapałka i pozostałe tereny leśne służą mieszkańcom i przyjezdnym jako tereny rekreacyjne. Przez środek kompleksu wytyczono szlak rowerowy (niebieski) będący trasą łącznikową do głównego pierścienia rowerowego wokół Poznania. Przebiega również szlak turystyczny (czerwony) - z Kórnika do Kamionek oraz czarny ze stacji PKP Gądky.

Urozmaicenie krajobrazu i atrakcję dla ornitologów, stanowi dolina Głuszyнки wraz z rozległymi mokradłami w miejscu zarośniętego Jeziora Borówieckiego. Obszar ten ze względu na wysokie walory przyrodnicze, został wytypowany do objęcia specjalną ochroną prawną.

Na wschód od miejscowości Borówiec znajduje się Obserwatorium Astronomiczne PAN.